

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **G. I.**, st. příslušnost: Moldavská republika
bytem X, Moldavská republika
doručovací adresa: X

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 11. 2023, č. j. X, ve věci správního vyhoštění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Spornými otázkami v posuzované věci bylo, jestli žalovaná zasáhla negativně do právní sféry žalobce tím, že napadené rozhodnutí doručila zástupci a nikoliv žalobci, dále tím, že nevyzvala žalobce k vyjádření k podkladům napadeného rozhodnutí, tím, že neprovedla dokazování mimo jednání nebo nenařídila jednání, při kterém by provedla důkaz závazným stanoviskem ministra vnitra ze dne 18. 10. 2023 a konečně tím, že neshledala u žalobce překážky vycestování.
2. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 8. 2023, č. j. X, který žalobci uložil správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání žalobou napadeného

rozhodnutí (dále jen „ZPC“). Doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, činila dvanáct měsíců.

3. **Žalobce v žalobě** namítal, že žalovaná rozhodnutí o odvolání nesprávně doručila zástupci žalobce. Plná moc byla totiž časově omezena do 31. 10. 2023.
4. Žalovaná v odvolacím řízení doplnila spis o závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 18. 10. 2023. Proto měla žalobce vyzvat k vyjádření k podkladům rozhodnutí a provést dokazování závazným stanoviskem mimo jednání anebo při jednání. Žalovaná jmenovaný důkaz neprovedla a její postup nebyl v souladu s § 93 odst. 1 ve spojení s § 51 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“).
5. Žalobce nemůže vycestovat do Moldavska z důvodu vojenské invaze Ruské federace na Ukrajinu, ze kterého pramení reálná hrozba bezpečnostního ohrožení Moldavska. Žalovaná tuto odvolací námitku považovala za obecnou a omezila se na konstatování, že je obecně známou skutečností, že Moldavsko ani jeho územní součásti s Ruskou federací válku nevedou. Podle žalobce tato úvaha není správná, protože nemusí být stoprocentní jistota, že žalobci nebude hrozit v zemi původu skutečné nebezpečí, ale postačí existence důvodné obavy. Žalobce tuto obavu žalované sdělil, ale ta se jí nezabývala.
6. Žalovaná porušila v řízení zahájeném z úřední povinnosti zásadu oficiality (§ 2 odst. 1 správního řádu) a omezené materiální pravdy (§ 3 správního řádu) a odpovědnost za správné zjištění skutkového stavu přenáší na žalobce.
7. Žalobce na rozdíl od žalované, která je správním úřadem ve věci národní, ale i mezinárodní bezpečnosti, nemá takové prostředky, aby mohl fundovaně uvést konkrétní bezpečnostní hrozby v zemi, ve které nepobývá vzhledem ke svému současnému pobytu na území České republiky (dále jen „ČR“). Žalobce má ze svého návratu do země původu skutečné obavy, které pramení z veřejných informací ze sdělovacích prostředků.¹
8. Situace v Moldavsku v Podněstří je značně komplikovaná a nejistá. Podněstří je *de iure* součástí Moldavska, ale *de facto* také nezávislý stát. Je nepochybně známo, že Podněstří je fakticky ovládáno agresorským státem Ruskem a dále v něm dokonce pobývají ruské jednotky. Moldavsko toto území nemá pod kontrolou a stažení vojenských jednotek ruská vláda odmítá. Dle moldavské vlády se Podněstří stává centrem provokací ruských sil, které se snaží o převrat v celém Moldavsku. Je známo, že Ruská federace zaútočila na Ukrajinu, a tudíž se z něho stal agresorský stát a nikdo nemůže jasně předpovídat další vývoj této situace. Je nutné si uvědomit zeměpisnou polohu samotného Podněstří, protože přímo sousedí s Ukrajinou, kde probíhají tvrdé boje. V Moldavsku sílí proruské demonstrace politické strany ŠOR, která je napojena na ruskou tajnou službu FSB. Strana zorganizovala několik velkých demonstrací, při kterých došlo ke konfliktu s policií a demonstranti se

¹ https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ukrajina-rusko-moldavsko-konflikt-podnestri-radiouzurnal-obvineni-demonstrace_2303012240_elev
- <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/8/moldavsko-a-hrozba-proruskeho-statniho-prevratu>
- <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/490981-moldavsko-chce-demilitarizovat-podnestri-budte-opatrnivzkazal-kreml>
- https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/moldavsko-valka-rusko-ukrajina-strach-podnestri_A220424_183817_albe
- https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/moldavsko-prevrat-rusko-ukrajina-zpravy-online_2302132153_kth
- <https://www.respekt.cz/informacni-servis/den-s-respektem-rusko-planuje-v-prevrat-moldavsku-varuje-prezidentka-sandu>

snažili ovládnout vládní budovy. Žalobce na české území vstoupil dne 21. 1. 2023, tedy v době, kdy konflikt začal eskalovat. Je tedy důvodné mít za to, že se žalobce může obávat o svou bezpečnost, neboť existuje reálné nebezpečí, že by se mohl stát obětí válečných konfliktů a násilností v oblasti. Podněstří opakovaně žádalo o zvýšení počtu ruských mírových sil. Taková možnost existuje a je odůvodněna z hlediska zvyšujících se bezpečnostních rizik, jak sdělil Leonid Manakov, vyslanec Podněstří v Moskvě. Ruští vojáci jsou podle něj hlavní překážkou toho, aby Moldavsko či Ukrajina na tento region zaútočili.²

9. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** doplnila, že napadené rozhodnutí zaslala i žalobci, dodejku následně doručí soudu. Žalovaná vyrozuměla žalobce dne 24. 10. 2023 prostřednictvím právního zástupce, a to datovou zprávu doručenou téhož dne, že spis byl doplněn o závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 18. 10. 2023, včetně podkladů pro jeho vydání. Žalovaná poskytla žalobci lhůtu pěti dnů ode doručení vyrozumění, tedy do 29. 10. 2023, k seznámení se spisem a vyjádření k podkladům rozhodnutí. Žalobce tohoto práva nevyužil. Zbývající žalobní námitky jsou totožné s odvolacími.
10. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud **ze správního spisu** z úředního záznamu správního orgánu I. stupně ze dne 10. 8. 2023 zjistil, že pobytová kontrola v místě pobytu žalobce pátrala po osobě z Ukrajiny jakožto svědkovi přestupkového jednání a bylo s ní zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění. Při této pobytové kontrole správní orgán I. stupně zjistil, že se v místě nachází i žalobce a že období, kdy mohl pobývat na území členských států EU bez víza, uplynulo dne 20. 4. 2023. Žalobce od 21. 4. 2023 nejméně do 10. 8. 2023 pobýval na území ČR neoprávněně. Proto správní orgán I. stupně zahájil řízení o vyhoštění žalobce.
12. Soud zjistil z **rozhodnutí správního orgánu I. stupně o vyhoštění** ve vztahu k žalobní námitce o překážkách vycestování, že žalobce ve svém vyjádření sdělil, že mu nic nepřekáží v jeho vycestování z ČR. Správní orgán I. stupně v souladu s § 120a odst. 1 ZPC požádal dne 11. 8. 2023 ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „MV OAMP“) o vydání závazného stanoviska, a to s ohledem na skutečnost, že žalobce pochází z obce Pervomaisk, Slobodzejski rajon v Podněstří a mohla by se na něj vztahovat překážka vycestování. Ze závazného stanoviska ze dne 13. 3. 2023 evidenční číslo X vyplynulo, že nebyl shledán důvod znemožňující vycestování žalobce do země jeho státního občanství – Moldavska. Dotčený orgán (MV OAMP) se podrobně zabýval veškerými podkladovými materiály a v odůvodnění závazného stanoviska uvedl důvody jeho vydání. Správní orgán I. stupně je tímto závazným stanoviskem vázán a nemá žádný prostor pro správní uvážení. Žalobce byl se závazným stanoviskem seznámen, což stvrdil svým podpisem, a měl možnost se k závaznému stanovisku vyjádřit.
13. **Žalovaná v rozhodnutí o odvolání** doplnila ve vztahu k námitce k překážkám vycestování nad rámec úvah správního orgánu I. stupně, že žalobce uvedl v odvolání, že mu hrozí v Moldavsku faktické nebezpečí, ale do protokolu dne 11. 8. 2023 se vyjádřil tak, že v případě návratu do Moldavska se ničeho neobává, nic mu nehrozí, v Moldavsku žije 45 let a nikdy mu tam nic nehrozilo.

² <https://denikn.cz/minuta/1141666>

14. S ohledem na odvolací námitku žalovaná vyžádala prověření závazného stanoviska ze dne 13. 3. 2023 a obdržela závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 18. 10. 2023, č. j. X, podle kterého v případě žalobce neexistuje důvod ve smyslu § 179 ZPC, který by žalobci znemožňoval nucené vycestování do země státní příslušnosti. Žalovaná žalobci zaslala vyrozumění o tom, že spis byl doplněn o druhé závazné stanovisko a že se k němu může v pětidenní lhůtě vyjádřit. Žalobce tak neučinil. Žalovaná byla obsahem závazného stanoviska vázána a neměla oprávnění ho měnit. Závazné stanovisko podmiňuje výrokovou část věci samé. Je-li obsah závazného stanoviska jednoznačný, nemá správní orgán žádný prostor pro správní uvážení. Odvolací námitky žalobce o situaci v zemi původu byly obecného rázu a nebyla z nich zřejmá žádná konkrétní souvislost s případem žalobce.
15. Pokud žalobce v odvolání uvedl, že nemůže vycestovat z důvodu reálného válečného ohrožení Moldavska v důsledku přímé vojenské invaze Ruské federace na Ukrajinu, i toto tvrzení žalovaná považovala za zcela obecné a nesvědčící o existenci skutečného nebezpečí pro žalobce v zemi původu. Žalobce k tomuto zcela neurčitému tvrzení nenavrl žádné důkazy. Moldavsko ani její část Podněstří se ozbrojeného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou neúčastní. Nejedná se ani o všeobecně známou skutečnost, že by se země původu žalobce v současné době týkaly okolnosti, které by mohly představovat skutečné nebezpečí, tedy navrácení v rozporu s čl. 2-6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto žalovaná konstatovala, že nedošlo ani k porušení čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, ani čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.
16. Žalovaná dodala, že protokol o výsledku žalobce byl jedním z podkladů rozhodnutí a byl použitý jak pro vydání napadeného rozhodnutí, tak i závazného stanoviska k možnosti vycestování. Správní orgán I. stupně pokládal žalobci otázky tak, aby důsledně směřovaly ke zjištění rozhodných skutečností, a to nejen o žalobci, k jeho vazbám v domovské zemi či na území členských států EU, ale zjišťoval informace o jeho zemi původu a důvodu jeho vycestování. Z protokolu je jasné, že žalobce na všechny otázky adekvátně, logicky, konkrétně k jednotlivým tématům a dostatečně vypovídal a nezmínil se, že by některé otázky nerozuměl, nebo že by ji chtěl upřesnit. V průběhu celého výsledku byl přítomen tlumočník, který mohl na žádost žalobce položené dotazy upřesnit, konkretizovat či vysvětlit. O to však žalobce nepožádal. Protokol o výsledku byl žalobci následně přetlumočen a žalobce byl s jeho obsahem seznámen a souhlasil s ním, přičemž nežádal jeho doplnění, což stvrdil svým vlastnoručním podpisem. Žalovaná neshledala při způsobu a obsahu pokládání otázek v rámci sepsání protokolu žádné pochybení. Došlo k objektivnímu zjištění skutkového stavu, a to za přítomnosti ustanoveného tlumočníka. Žalobce měl možnost se s veškerým podkladovým materiálem před vydáním napadeného rozhodnutí seznámit a popřípadě upozornit, že nesouhlasí s obsahem sepsaného protokolu, tedy s obsahem a způsobem, kterým mu byly otázky pokládány.
17. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
18. Soud posoudil jako neopodstatněnou námitku, že **žalovaná měla vyzvat žalobce k vyjádření k podkladům rozhodnutí** před jeho vydáním, což neučinila. Žalovaná přitom doplnila dokazování.
19. Soud ze správního spisu zjistil, že žalovaná uvědomila žalobce vyrozuměním ze dne 24. 10. 2023 o tom, že od ministerstva vnitra vyžádala závazné stanovisko. To bylo vydáno dne

18. 10. 2023 a doplněno do správního spisu. Žalovaná ve vyrozumění žalobci sdělila, že má možnost se s ním seznámit ve lhůtě pěti dnů od doručení vyrozumění. Podle doručenky datové zprávy bylo vyrozumění doručeno advokátu žalobce dne 24. 10. 2023. Podle správního spisu žalobce do spisu nenahlédl, ani nijak na vyrozumění nereagoval až do 13. 11. 2023, kdy žalovaná vydala odvoláním napadené rozhodnutí, a ani poté. Žalobní tvrzení, že žalovaná žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí o odvolání nevyrozuměla, tedy není pravdivé a je v rozporu s listinami ve správním spise žalované.
20. Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že vadou postupu žalovaného je **doručení rozhodnutí** o odvolání advokátu žalobce, i když plná moc pro advokáta byla omezena do 31. 10. 2023. Soud zjistil ze správního spisu z plné moci ze dne 14. 8. 2023, že byla udělena na dobu určitou, a to do 31. 10. 2023. Plná moc byla doručena správnímu orgánu I. stupně společně s odvoláním dne 21. 8. 2023. Podle správního spisu žalovaná doručila rozhodnutí o odvolání advokátovi žalobce dne 23. 12. 2023.
21. Z dalšího postupu žalobce je zjevné, že rozhodnutí se objektivně dostalo do jeho dispoziční sféry, že se s jeho obsahem skutečně, kvalifikovaně a prokazatelně seznámil, tj. konkrétně na něj reagoval shora citovanými žalobními námitkami. Žalobce se mohl proti rozhodnutí kvalifikovaně bránit. Žalobce žalobu podal včas (dne 4. 12. 2023), a proto soud neshledal, že by postupem žalované došlo k újmě na jeho veřejných subjektivních právech, respektive v jeho právní sféře. Žalovaná doručila nadto přímo žalobci rozhodnutí o odvolání ještě poštou. Zásilka byla vložena do schránky žalobce dne 3. 1. 2024, jak vyplývá z doručenky, kterou žalovaná zaslala soudu dne 8. 1. 2024. Žalobce na doručení rozhodnutí poté už nijak nereagoval ve správním řízení ani v soudním řízení správním. Z uvedených důvodů vadné doručené rozhodnutí o odvolání žalovanou nemělo dopad do postavení žalobce. Žalobce nebyl krácen na svých právech.
22. Jedná se o **materiální funkci doručení**, resp. materiálního pojetí institutu doručení. Při jejím naplnění nedodržení formy doručení nebo jiné vady doručování nemusí mít vliv na platnost doručení, pokud se adresát s doručovanou písemností prokazatelně seznámí – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 5 As 82/2018-48, č. j. 6 As 45/2017-34 nebo č. j. 5 A 72/2002-17, kde šlo o opačný případ – rozhodnutí bylo doručeno žalobci namísto zástupci, avšak závěry o materiálním pojetí doručení jsou totožné.
23. Jak vyslovil ve svém nálezu ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. IV. ÚS 3026/20, Ústavní soud, zákonná pravidla doručování nejsou samoučelná, nýbrž slouží ochraně procesních práv účastníka řízení, který musí mít při výkonu svých práv a povinností, a to i procesní povahy, jistotu o obsahu doručovaného rozhodnutí. Při posuzování, zda došlo k řádnému doručení, nutno uplatňovat materiální přístup, pro nějž je podstatné, že se adresát mohl s obsahem doručované písemnosti seznámit, a bylo tak zachováno jeho základní právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. náleze ze dne 11. 7. 2017 sp. zn. II. ÚS 1577/16 (N 120/86 SbNU 79), bod 14, nebo náleze ze dne 9. 4. 2019 sp. zn. III. ÚS 3851/18 (N 57/93 SbNU 257), bod 14].
24. Soud se neztotožnil s námitkou, že **žalovaná měla provést dokazování závazným stanoviskem ze dne 18. 10. 2023 při ústním jednání** anebo mimo jednání a že dokazování touto listinou provedla v rozporu s § 93 odst. 1 a § 51 odst. 2 správního řádu.
25. Žalobce neuvedl, jak byla dotčena negativně jeho právní sféra, resp. veřejná subjektivní práva tím, že žalovaná žalobce vyrozuměla o obstarání závazného stanoviska a dala mu

možnost seznámit se s ním. Žalobce neuvedl, jaký význam by mělo mít nařízení ústního jednání nebo provedení důkazu mimo ústní jednání.

26. Důkaz listinou se provádí tak, že se přečte její obsah. Pokud však nejsou přítomni žádní účastníci řízení, postrádá smysl, aby tak žalovaná činila. Nadto podle rozsudku NSS č. j. 1 As 157/2012-40 správní orgán není při provádění důkazu listinou mimo ústní jednání ani povinen o tom účastníka řízení vyrozumět. Smyslem § 51 odst. 2 správního řádu je umožnit účastníkům řízení, aby mohli být přítomni při provádění důkazů, nebylo-li k jejich provedení nařízeno ústní jednání. Díky přítomnosti při provádění důkazů se mohou účastníci lépe seznámit s jejich obsahem (komplexně všemi vjemy vnímat zejména výpověď svědka, ohledávaný předmět apod.) a v návaznosti na to se detailněji vyjádřit k důkazu. U čtení listiny žalovanou není třeba, aby žalobce byl přítomen. Pokud měl žalobce zájem seznámit se s obsahem závazného stanoviska, mohl nahlédnout do spisu. Žalobce však na vyrozumění žalované ze dne 24. 10. 2023 nijak nereagoval.
27. Nedůvodná je námitka **nezákonného posouzení bezpečnosti země původu**.
28. Bezpečnost Moldavska v posuzovaném správním řízení posoudila dvě závazná stanoviska, a to v prvním i druhém stupni řízení. U závazného stanoviska neplatí zásada volného hodnocení důkazů podle § 50 odst. 4 správního řádu. Správní orgán, který vede řízení, nemůže nahrazovat činnost dotčeného správního orgánu, neboť by tím rozhodoval o otázkách, k nimž nemá odborné znalosti, a tudíž ani pravomoc (srov. rozsudek NSS č. j. 9 As 140/2019-22, bod 18). S ohledem na to ukládá správní řád v § 149 odst. 5 odvolacímu orgánu povinnost vyžádat si potvrzení nebo změnu závazného stanoviska v případě, kdy odvolání směřuje proti obsahu tohoto stanoviska.
29. Závazné stanovisko ze dne 13. 3. 2023 posoudilo stav Moldavska v březnu 2023 a na pěti stranách podrobně popsalo situaci s několika desítkami odkazů na zdroje informací. Závazné stanovisko popsalo politické zřízení, poslední volby a aktuální politickou situaci, kontrolu civilních úřadů nad ozbrojenými složkami, ratifikaci vybraných mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách a vyjádřilo se také k mučení a jinému nelidskému zacházení, trestu smrti, možnosti vycestování a návratu do vlasti, popsalo spolupráci s UNHCR, azylový systém, aktivní vojenské konflikty – mezinárodní ozbrojené konflikty a vnitřní ozbrojené konflikty a situaci v Podněstří. Podle mezinárodního práva je Podněstří nadále součástí Moldavské republiky, avšak bez možnosti výkonu moldavské státní moci na jejím území. Obyvatele Podněstří (pozn. soudu: mezi něž patří i žalobce) jsou držitelé moldavského občanství, které umožňuje bezvízové cestování do zemí EU. Přestože místní úřady vydávají své cestovní doklady, ty mají spíše symbolickou hodnotu a většina obyvatel využívá pro vycestování doklady ukrajinské, rumunské, moldavské nebo ruské. Svobodu pohybu omezuje řada kontrolních stanovišť a některá administrativní omezení. Přesto místní obyvatelé cestují relativně svobodně. Bezpečnostní situace v Podněstří je považována za stabilní a řešení postavení Podněstří probíhá pod hlavičkou OBSE v rámci mírového procesu. Původní mírová dohoda z roku 1992 je v podstatě dodržována.
30. Závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 18. 10. 2023, č. j. MV-15988-2/OAM-2023, reagovalo na obecné námitky k bezpečnostní situaci v Moldavsku a vycházelo z informace MV OAMP – Moldavsko: „Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“ ze dne 3. 10. 2023 podle stavu v říjnu 2023. Závazné stanovisko nad rámec závazného stanoviska ze dne 13. 3. 2023 doplňuje, že bezpečnostní situace v zemi byla stabilní a země

se neúčastnila žádného mezinárodního vojenského konfliktu. Země zůstala stabilní i přes obavy z rozšíření ruské agrese z Ukrajiny do Moldavska a po zátěži spojené s uprchlickou vlnou. V Moldavsku je parlamentní demokracie, kde probíhají pluralitní volby se svobodnou soutěží politických sil. V červnu 2014 byla podepsána asociační dohoda mezi EU a Moldavskem a je v platnosti od 1. 7. 2016. V červenci 2014 Moldavsko vstoupilo do zóny volného obchodu DCFTA. V dubnu 2022 v Moldavsku požádalo formálně o vstup do EU a status kandidátské země byl Moldavsku udělen na summitu členských států EU dne 23. 6. 2022.

31. Česká republika považuje Moldavsko za bezpečnou zemi původu. Ústava s odkazem na Všeobecnou deklaraci lidských práv garantuje základní práva a svobody, včetně svobody volného pohybu a zákazu mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Moldavsko v roce 1995 přistoupilo k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a přijalo příslušnou vnitrostátní úpravu v roce 2007. Moldavsko implementuje doporučení EU, Rady Evropy a OSN. Moldavsko posílilo právní stát, přijalo komplexní strategii pro zajištění nezávislosti a integrity justičního sektoru a na období 2022-2025 odpovídající akční plán. Změny ústavního a právního rámce soudnictví vstoupily v platnost v dubnu 2022 a jsou do značné míry v souladu s evropskými standardy. Došlo ke konsolidaci donucovacích soudních struktur. Moldavsko přijalo novou strategii pro lidská práva a demokracii na období 2021-2024. Klíčovými prioritami jsou rovnost pohlaví a práva žen, respekt k lidským právům v systému trestní justice, zaručení integrity volebních procesů a podpora nezávislých médií, přístup k informacím a boj proti dezinformacím. V dubnu 2022 byly přijaty novely trestního zákoníku a zákona o přestupcích s cílem zlepšit reakci státu na trestné činy z nenávisti.
32. Závazné stanovisko vyjmenovalo celou řadu dalších opatření v oblasti posílení právního státu. Moldavsko je členem Rady Evropy od roku 1995 a v témže roce podepsalo Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. Dosud přistoupilo k 110 úmluvám a protokolům této organizace. Jednotlivci se mohou obrátit na Evropský soud pro lidská práva a Výbor OSN pro lidská práva. V Moldavsku existují Úřad veřejného ochránce práv, Agentura pro mezietnické vztahy a Rada pro prevenci diskriminace a zajištění rovnosti. Jde o nezávislé instituce, které podléhají parlamentu s výjimkou agentury, která podléhá vládě. V zemi působí řada domácích i mezinárodních skupin a organizací pro lidská práva bez omezování ze strany vlády a státní správy. Podle závěrečných zpráv těchto organizací v Moldavsku nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Situace v zemi zůstávala přes obavy z rozšíření ruské agrese z Ukrajiny do Moldavska a s tím spojenou ukrajinskou uprchlickou vlnou stabilní a v zemi neprobíhá žádný vnitřní ani vnější ozbrojený konflikt. Moldavsko je zařazeno na seznam bezpečných zemí i dalšími zeměmi, jako jsou Dánsko, Francie, Island, Kypr, Švýcarsko a Velká Británie.
33. Ačkoliv Moldavsko sousedí s Ukrajinou, kde došlo dne 24. 2. 2022 ke vpádu vojsk Ruské federace, neexistují žádné zprávy o tom, že by se tento konflikt rozšířil mimo území Ukrajiny a ani o tom, že by v této souvislosti bylo nutné nějak revidovat obsah výše uvedených informací o Moldavsku. Překážku vycestování lze shledat pouze tam, kde je nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání reálné, skutečné a bezprostředně existující a nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jediné

v případě přidružení jiných okolností, kumulaci různých neočekávaných situací nebo výskytu skutečností, které dosud nelze dopředu předjímat.

34. Závazné stanovisko vycházelo rovněž z individuální situace žalobce. Žalobce neuvedl, že by měl ve vlasti jakékoliv konkrétní problémy s tamními státními orgány a tím méně pak na úrovni mučení či nelidského ponižujícího zacházení. Žalobce svou vlast opustil dobrovolně, s platným cestovním dokladem Moldavské republiky bez jakýchkoliv problémů. Žalobce ve své výpovědi neuvedl, že by v případě návratu do Moldavska do místa svého trvalého bydliště v Podněstří měl mít jakékoliv potíže. Naopak žalobce sám jednoznačně prohlásil, že žije v Moldavsku v Podněstří už 45 let a nikdy mu tam žádné nebezpečí nehrozilo, že se v případě návratu do Moldavska ničeho neobává, ani mu tam nic nehrozí.
35. Příloha závazného stanoviska – hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. října 2023 definičně vymezilo kritéria pro hodnocení bezpečné země podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a podle čl. 37 směrnice Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013. Hodnocení popsalo moldavské státní zřízení, demonstrace na podporu proevropského směřování země v květnu 2023 a dodržování lidských práv a právní řád Moldavska, moldavský azylový zákon, dodržování mezinárodních závazků, ratifikaci mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách a popsalo orgány pro lidská práva. Podle závěrečných hodnocení v Moldavsku nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Situace v zemi zůstala stabilní a v zemi neprobíhá žádný vnitřní ani vnější ozbrojený konflikt. Moldavsko splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a může být nadále zařazeno na seznamu bezpečných zemí původu.
36. Soud v posuzovaném případě vzal obsah citovaných závazných stanovisek v potaz. V případě žalobce, který pochází z Podněstří, bylo třeba z citovaných závazných stanovisek vycházet.
37. Právě proto, že vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb., vyjímá Podněstří ze seznamu bezpečných zemí, je třeba v případě námitek účastníka řízení v řízení o vyhoštění, s ohledem na tyto námitky, vyžádat závazné stanovisko v souladu s § 120a odst. 1 písm. b) ZPC posoudit, zda je vycestování cizince možné v souladu s § 179 ZPC.
38. Správní orgány postupovaly v obou stupních v souladu s citovaným ustanovením. Žalobce proti závaznému stanovisku v odvolacím řízení nic nenamítal, dokonce ani neprojevil zájem se s ním blíže seznámit. Žalovaná z důvodu odvolacích námitek vyžádala aktuální závazné stanovisko z října 2023. Uvedeným postupem správní orgány obou stupňů v souladu se zásadou oficiality a omezené materiální pravdy zjistily skutkový stav, o němž nebyly důvodné pochybnosti, jak vyžaduje § 3 a § 50 a násl. správního řádu. Obě závazná stanoviska potvrdila, že u žalobce neexistují překážky vycestování ve smyslu § 179 ZPC. Závazná stanoviska byla aktuální, adresná a zabývala se podrobně Podněstřím, tedy oblastí, kde žalobce před odjezdem 45 let bydlel.
39. Podle § 179 odst. 1 ZPC „vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí“.

40. Podle § 179 odst. 2 ZPC „za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“
41. Skutečné nebezpečí musí být reálné, skutečné a bezprostředně existující, nikoli pouze teoretické či hypotetické.
42. Soud přihlédl také k věrohodnosti žalobcova tvrzení, které oproti výpovědi dne 11. 8. 2023 změnil v odvolání. Žalobce ve výpovědi tvrdil, že mu v Moldavsku nic nehrozí a v odvolání tvrdil obavy z návratu do vlasti. Žalobce tento obrat nijak nezdůvodnil, ani nevysvětlil. Žalobce při výslechu dne 11. 8. 2023 popsal důvody, proč přicestoval do ČR. Uvedl, že přijel dne 21. 1. 2023 jako turista, peníze na to měl, chtěl půl roku cestovat po ČR. Když mu ale v červenci 2023 začaly docházet peníze, snažil se najít nějakou brigádu, aby měl na cestu domů. V jednom baru se seznámil s Vasilem a ten ho ubytoval v domě, kde mu nabídl práci na opravě střechy. Z vysvětlení žalobce vyplývá, že neopustil Moldavsko z důvodu obav a nebezpečí, a navíc se tam chtěl vrátit, poté co si na zpáteční cestu vydělá.
43. Ze všech okolností posuzované věci je zjevné, že překážky vycestování pro žalobce v daném případě nebyly zjištěny. Konflikt, jaký například pro udělení mezinárodní ochrany předpokládají ustanovení zákona, v Moldavsku zatím neprobíhá (srov. usnesení NSS č. j. 1 Azs 57/2023-30, rozsudky č. j. 4 Azs 161/2023-23 a č. j. 10 Azs 232/2023-25). Žalobce toto ani netvrdí a všechna jeho tvrzení jsou hypotetická.
44. Ke shodným závěrům v případě Podněstří dospěly i jiné správní soudy, např. NSS v rozsudku č. j. 4 Azs 161/2023-23, Městský v Praze v rozsudku č. j. 19 A 54/2022-31, Krajský soud v Praze v rozsudku č. j. 42 A 2/2023-23 nebo Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 34 A 4/2023-81.
45. Správní orgán I. stupně neměl možnost zvažovat, jestli žalobci uloží správní vyhoštění anebo neuloží, ani neměl možnost žalobci správní vyhoštění „prominout“. NSS v rozsudku č. j. 3 Azs 234/2017-28, shrnul, že „z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že rozhodnutí o správním vyhoštění se vydá tehdy, jestliže nastane některá ze skutkových okolností předvídaných v § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, za předpokladu, že se nejedná o nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života“.
46. Neexistuje žádné subjektivní právo žalobce na pobyt v ČR nebo EU. Je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizinců na svém území. Pokud žalobce neměl potřebné pobytové oprávnění, a přesto pobýval na území ČR a EU, je zcela v souladu se zákonem, že správní orgán I. stupně rozhodl o postupu dle příslušného ustanovení zákona o pobytu cizinců a vzal v úvahu konkrétní okolnosti případu, což se projevilo uložením zákazu pobytu na území ČR ve značně nižší výměře, než je horní hranice stanovená zákonem (jeden rok z pěti).
47. Soud neprovedl důkazy obsahem článků na internetových stránkách, které žalobce citoval v žalobě, protože skutkový stav byl zjištěn dostatečně, překážky vycestování je kompetentní hodnotit dotčený orgán (MV OAMP), což ve správním řízení dvakrát a obsírně učinil a žalobce v žalobě neuvedl takové námitky, aby měl soud důvod a povinnost pokračovat v dokazování. Jinými slovy, žalobce nepoukázal na žádné konkrétní vady závazných stanovisek ze správního řízení. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud přezkoumává napadené rozhodnutí podle stavu ke dni jeho vydání.

48. Žalobní námitky soud neshledal důvodné. Žalobce do zjištěného skutkového stavu nevnesl důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, ani neprokázal skutkový stav jinak, než ho zjistily správní orgány. Žalobce ani nevysvětlil, proč změnil svá tvrzení při výsledku oproti tvrzení v odvolání a žalobě.
49. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které ho podřadily a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
50. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, protože se žalované náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 31. ledna 2024

Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

